

Revista erorilor judiciare în materie de contencios administrativ
Perioada examinării: 1 – 5 iulie 2024

Secțiunea II – 3ra

Total, examinate – 20 de dosare:

- **declarate inadmisibile – 17;**

- **admise – 3**, dintre care:

- cu casarea integrală sau parțială a hotărârii și/sau deciziei și emiterea unei alte decizii – **2;**
- cu restituirea cauzei, spre rejudecare, instanței de apel – **1.**

Curtea de Apel Chișinău – 2 dosare

Nr./o	Nr. dos. și de completul judecată	Părțile și obiectul litigiului	Soluțiile instanțelor ierarhic inferioare	Eroarea judiciară	Soluția și concluziile instanței de recurs
Casarea integrală sau parțială a hotărârii și/sau deciziei și emiterea unei noi decizii – art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ (2 cauze)					
1	3ra-283/23 <u>prima instanță:</u> I. Barbacaru <u>instanța de apel:</u> Gh. Mîra G. Dașchevici A. Bostan <u>instanța de recurs:</u> I. Malanciuc D. Stănilă	S.R.L. „Bisar HR” vs I.P. „Agenția Servicii Publice” - anularea deciziei nr. 23 din 2 septembrie 2019 privind retragerea licenței ce vizează activitatea de întreprinzător.	Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 8 februarie 2022, acțiunea a fost admisă. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2022, a fost respins apelul declarat de I.P.	- instanțele ierarhic inferioare au încălcat normele de drept procedural.	<u>casate integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și emisă o decizie nouă, prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.</u> - deși decizia de suspendare sau retragere a licenței de activitatea de întreprinzător întrunește trăsăturile unui act administrativ, verificarea legalității acesteia, ca excepție, se face nu în ordinea prevăzută de Codul administrativ, ci în baza Capitolului XXII ³ din Codul de procedură civilă „Suspendarea sau retragerea actelor

	O. Parfeni		„Agenția Servicii Publice”.		<p>permisive ce vizează activitatea de întreprinzător”;</p> <p>- la momentul adresării S.R.L. „Bisar HR” în instanța de judecată, cu acțiunea dată, deja exista o cerere privind retragerea licenței depuse de I.P. „Agenția Servicii Publice” la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, înaintată în procedura civilă care, la moment, încă nu s-a finalizat cu o hotărâre judecătorească. Deci legalitatea deciziei nr. 23 din 2 septembrie 2019 trebuia verificată în cadrul acestei acțiuni, conform procedurii legale stabilite;</p> <p>- în consecință, se atestă că S.R.L. „Bisar HR” nu putea revendica, în condițiile Codului administrativ, încălcarea unui drept, prin activitatea administrativă, în sensul art. 17, întrucât orice revendicare a unei încălcări eventuale a unui drept eventual putea fi efectuată, ca excepție, în cadrul procedurii desfășurate în baza Capitolului XXII din Codul de procedură civilă;</p> <p>- prin urmare, hotărârea instanței de fond nu respectă normele legale aplicabile cazului, deoarece, conform art. 17 din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235 din 20 iulie 2006, decizia de retragere a licenței nu poate fi contestată direct de S.R.L. „Bisar HR”. Iar, având în vedere că verificarea legalității deciziei</p>
--	------------	--	-----------------------------	--	---

					<p>de retragere a licenței este în competența instanței de judecată civile, ca efect al unei adresări obligatorii al I.P. „Agenția Servicii Publice”, acțiunea S.R.L. „Bisar HR” ar fi trebuit să fie declarată inadmisibilă, în baza art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ;</p> <p>- în concluzie, deciziile instanței de fond și de apel nu sunt conforme cu prevederile legii, deoarece acestea au admis acțiunea S.R.L. „Bisar HR” și au anulat decizia I.P. „Agenția Servicii Publice”, fără a respecta procedura legală stabilită de art. 278¹⁰ și 278¹³ din Codul de procedură civilă și art. 17 din Legea nr. 235 din 20 iulie 2006.</p>
2	<p>3ra-149/23</p> <p><u>prima instanță:</u> M. Gandrabur</p> <p><u>instanța de apel:</u> Gh. Mîra A. Bostan G. Dașchevici</p> <p><u>instanța de recurs:</u> I. Malanciuc O. Parfeni D. Stănilă</p>	<p>G.I. vs Casa Națională de Asigurări Sociale</p> <p>- anularea răspunsului nr. 1432 din 15 iulie 2021 privind refuzul de a recalcula pensia;</p> <p>- anularea deciziei nr. G-1424/21 din 11 august 2021, prin care cererea</p>	<p>Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 7 decembrie 2021, acțiunea a fost admisă.</p> <p>Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 1 noiembrie 2022, a fost admis apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o decizie nouă, prin</p>	<p>- instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat normele de drept material.</p>	<p><u>casată integral decizia instanței de apel și emisă o decizie nouă, prin care hotărârea primei instanțe a fost menținută.</u></p> <p>- prima instanță corect a conchis că normele de drept de pensionare, stabilite anterior, nu au putere retroactivă, fapt relevant și la pct. 4 alin. (3) din Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 30 martie 2004 din care rezultă că la determinarea temeiurilor juridice, condițiilor de stabilire și plată a pensiilor, modalităților de calculare a cuantumului pensiei, legiuitorul are obligația de a ține cont de faptul că asigurările sociale, stabilite anterior, nu pot fi anulate fără a fi substituite prin măsuri echivalente. Noile prevederi legale se vor aplica numai pentru viitor și numai față de persoanele care au solicitat</p>

	<p>prealabilă a fost respinsă;</p> <p>- repunerea în dreptul lezat prevăzut de Legea cu privire la procuratură nr. 902 din 29 ianuarie 1992, Legea cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 (ajustată la Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995) și Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008;</p> <p>- obligarea de a recalcula și a achita pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului șef-</p>	<p>care acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.</p>	<p>acordarea pensiei, după intrarea acestora în vigoare, fără a se aduce atingere drepturilor de pensie, stabilite anterior;</p> <p>- de asemenea, prima instanță corect a reținut că, rezultând din Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011, reclamantul G.I. a dobândit licit un asemenea drept social, odată cu acordarea pensiei pentru vechime în muncă, la 23 martie 2000, iar drepturile diminuate prin normele Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 56 din 9 iunie 2011 se referă la viitorii procurori cu drept de pensionare, ca drepturi potențiale sau aleatorii;</p> <p>- la fel, prima instanță corect a statuat că dreptul reclamantului, cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut;</p> <p>- respectiv, este eronată abordarea instanței de apel că, începând cu data de 1 iulie 2011, pensiile procurorilor nu se mai recalculează și, conform art. 13 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156/1998, singura modalitate stipulată de lege pentru ajustarea pensiilor este indexarea</p>
--	--	---	--

		<p>adjunct raional în exercițiu, începând cu 1 decembrie 2018, conform reglementărilor Legii privind sistemul unic de salarizare în sistemul bugetar nr. 270 din 23 noiembrie 2018, ținându-se cont de majorarea salariului procurorului în exercițiul funcției.</p>			<p>anuală, fără a permite recalcularea în funcție de salariile procurorilor în exercițiu;</p> <p>- noile reglementări au avut ca scop de a stabili noi reguli în privința colaboratorilor care au activat în organele procuraturii și au obținut dreptul la pensie, după intrarea în vigoare a noilor reglementări, adică după 1 iulie 2011 și nicidecum prin acestea nu se prezumă schimbarea situației pensionarilor, foști colaboratori ai organelor procuraturii, care au dobândit dreptul la pensie până la intrarea în vigoare a acestor reglementări. Or, pentru ca noile reguli să poată fi aplicate situațiilor apărute în modul și în condițiile stabilite de legea în vigoare la momentul dobândirii, la caz, a dreptului la pensie, în virtutea art. 34 alin. (6) din Legea cu privire la Procuratură nr. 118 din 14 martie 2003 și art. 73 alin. (8) din Legea cu privire la Procuratură nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008, în legea nouă urma să fie stipulat expres acest fapt, pe când prevederile Legii nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu conțin asemenea reglementări.</p> <p>- în consecință, dreptul reclamantului, cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu, a fost menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi</p>
--	--	--	--	--	---

					atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, legea nouă nefiind aplicabilă unei fapte din trecut, conform dispozițiilor art. 7 din Codul civil, care stabilește expres că legea civilă nu are caracter retroactiv.
--	--	--	--	--	---

Curtea de Apel Chișinău Comrat – un (1) dosar

Nr./o	Nr. dos. și de completul judecată	Părțile și obiectul litigiului	Soluțiile instanțelor ierarhic inferioare	Eroarea judiciară	Soluția și concluziile instanței de recurs
Restituirea, spre rejudecare, instanței de apel – art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ (o (1) cauză)					
1	3ra-873/24 <u>prima instanță:</u> V. Harpacov <u>instanța de apel:</u> A. Mironov L. Caraiianu D. Fujenco <u>instanța de recurs:</u> I. Malanciuc D. Stănilă O. Parfeni	Colhozul „Pobeda” vs Consiliul sătesc Copceac, terț, Primăria satului Copceac - anularea deciziei nr. 17/22 din 21 decembrie 2021 privind inventarierea și acceptarea obiectului la balanță.	Prin hotărârea Judecătoriai Comrat, sediul Central din 12 septembrie 2022, acțiunea a fost admisă. Prin decizia Curții de Apel Comrat din 30 mai 2023, a fost respinsă cererea de apel depusă de reprezentantul Consiliului sătesc Copceac și Primăria satului Copceac, fiind menținută hotărârea primei instanțe.	- decizia instanței de apel prezintă deficiențe în motivare; - instanța de apel s-a abținut de a da un răspuns convingător la expunerile de bază, invocate de apelant; - a constatat și a elucidat incorect circumstanțele cauzei și probele prezentate.	<u>casată integral decizia instanței de apel, cu restituirea cauzei, la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.</u> - Curtea de Apel Comrat nu a furnizat o motivare adecvată și clară în ceea ce privește anularea deciziei Consiliului sătesc Copceac nr. 17/22 din 21 decembrie 2021 ce vizează inventarierea și acceptarea obiectului la balanță; - instanța a reținut că moara și brutăria nu fac parte din clădiri, proprietate publică, care se află pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale ale satului Copceac și că aceste bunuri aparțin colhozului și nu pot fi considerate fără stăpân, deoarece Colhozul „Pobeda” nu și-a schimbat forma de proprietate și activitatea sa. Însă, din concluzia menționată nu rezultă faptul că Colhozul „Pobeda” ar deține dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile, moara și

					<p>brutăria, care, prin decizia autorității publice locale nr. 17/22 din 21 decembrie 2021, au fost acceptate la balanța Consiliului sătesc Copceac;</p> <p>- în modul acesta, instanța de apel urmează să verifice, sub aspectul tuturor actelor din dosar, în baza căror acte Colhozul „Pobeda” ar pretinde deținerea în proprietate a bunurilor imobile nominalizate;</p> <p>- în concluzie, Curtea de Apel Comrat a constatat și a elucidat incorect circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, limitându-se doar la aspectele constatate de către instanța de fond. Or, în acord cu art. 373 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.</p>
--	--	--	--	--	---

Secțiunea I – 3r

Total, examinate – 9 dosare:

- declarate inadmisibile – 2;

- respinse – 6;

- admise – 1.

Curtea de Apel Cahul – un (1) dosar

Nr./o	Nr. dos. și completul judecată	de	Părțile și obiectul litigiului	Soluția instanței de apel/primei instanțe	Eroarea judiciară	Soluția și concluziile instanței de recurs
-------	--------------------------------	----	--------------------------------	---	-------------------	--

1	<p>3r-154/24</p> <p><u>instanța de apel:</u> V. Movilă S. Pilipenco E. Dvurecenschii</p> <p><u>instanța de recurs:</u> I. Malanciuc O. Parfeni D. Stănilă</p>	<p>M.V. și GȚ „Munteanu Vladimir Tudor” vs Primarul satului Sagaidac, raionul Cimișlia</p> <p>- obligarea prezentării unor acte;</p> <p>- repararea prejudiciului moral;</p> <p>- compensarea cheltuielilor de judecată.</p>	<p>Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 20 mai 2024, apelul declarat de către avocatul S.I., în interesele Primăriei s. Sagaidac, r-nul Cimișlia, împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 29 aprilie 2022, a fost declarat inadmisibil, din cauza că motivarea apelului nu a fost depusă.</p>	<p>- instanța de apel nu a analizat corespunzător conținutul cererii de apel;</p> <p>- a încălcat normele de drept procedural (art. 235 din Codul administrativ).</p>	<p><u>anulată încheierea instanței de apel/primei instanțe, cu remiterea cauzei, spre rejudecare, în aceeași instanță, la etapa de examinare a admisibilității apelului, în același complet de judecată.</u></p> <p>- soluția instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece aceasta reprezintă o limitare a dreptului apelantei de acces la justiție și la un proces echitabil, conform art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 20 din Constituția Republicii Moldova;</p> <p>- prin urmare, problema constă în aprecierea incorectă de către Curtea de Apel Cahul a cererii de apel, considerând-o nemotivată, deși aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază, deci conține suficiente detalii pentru a fi considerată motivată, conform prevederilor legale (art. 233 și 234 din Codul administrativ);</p> <p>- la fel, deși în încheierea contestată, instanța de apel face referire la faptul că, prin notificarea din 14 decembrie 2023 nr. 3383, a comunicat despre necesitatea prezentării unei cereri de apel motivate, aceasta totuși nu conține explicit o cerință de depunere a unei noi motivări a apelului, cum prevede art. 235 din Codul administrativ;</p> <p>- din aceste motive, Curtea de Apel Cahul greșit a considerat apelul, ca inadmisibil. Eroarea procedurală comisă de instanța de apel a afectat corectitudinea procesului de judecată și a</p>
---	---	--	--	---	---

					<p>împiedicat apelantul și avocatul său să-și prezinte cererea de apel în modul corespunzător;</p> <p>- astfel, dreptul la apel al recurenteii a fost încălcat, deoarece instanța nu a analizat corespunzător conținutul cererii de apel, afectând grav drepturile apelantei.</p>
--	--	--	--	--	---